

CIJENA lista: U pretplati za godinu K 36.—, za polugodište K 18.—, tromjesečno K 9.—, mjesečno K 3.—60, u maloprodaji 12 sil. pojedini broj. OGLASI primaju se u upravi lista trg. Cuztoza 1

HRVATSKI LIST

HRVATSKI LIST izlazi u nakladnoj tiskari JOS. KRMPOTIĆ u Pulj. Cuztoza 1. Uredništvo: Silnaska ulica br. 24. — Odgovorni urednik JOS. HAIN u Pulj. — Rukopisi se ne vraćaju.

Izlazi svaki dan u 5 sati ujutro.

Godina IV.

U Pulj, ponedjeljak 7. siječnja 1918.

Broj 899.

AUSTRO-UGARSKI RATNI IZVJESTAJ.

Beč, 6. (D. u.) Službeno se javlja: Istočno bojište.

Primirje.

Talijansko bojište:

Na visoravni Asiago, u području Monte Asolone, Montè Tomba i Montelo razviše se djelomično bojevi topništva.

Poglavica generalnog stožera.

NJEMAČKI RATNI IZVJESTAJ.

Berlin, 6. siječnja. (D. u.) Iz velikog se glavnog stana javlja:

Zapadno bojište.

Vatrena djelatnost ostade ponajviše neznatna. Prolazno se uspe na raznim mjestima fronte u savezu s izvidničkim suncima, Francuski sunce u Champagni bjehu u boju zbliza odbijeni. Kod Oivenchy i sjeveroistočno od Avicourta privode naša, po vatreml priprava provedena poduzeća, kao što i neki prodor u neprijateljske linije zapadno od Bezouvaux mnogo zarobljenika i nekoliko mašinskih pušaka kao plijen. U šumi Ailles pokušao Francuzi dvaput uzaludno da prodru u naše jarke. Dne 4. i 5. o. mj. bje oboreno u zračnom boju i sa zemlje 15 neprijateljskih lijetala i 4 pripeta zrakoplova.

Istočno bojište

Ništa nova.

Macedonsko bojište:

Položaj je nepromijenjen.

Talijansko bojište:

S obe strane Brente, u području Tomba i na Montelu djelomično boji topništva.

Prvi majstor glavnog sijeta Ludendorff.

Antantini ratni ciljevi.

London, 5. (D. u.) „Reuterov ured“ javlja: Ministar je predsjednik Lloyd George podao jučer izjavu o ratnim ciljevima. On je rekao: Engleska je dospjela sada do kritičnog trenutka u ratu. Prije negoli se bilo koja vlada odlučil za uvjete, pod kojima se ima rat nastaviti ili dovršiti, mora da bude uvjerena, da savjet njezinog naroda odobrava te uvjete. Ministar-predsjednik da se je posavjetovao s radničkom strankom, Asquithom i Grey-em o ratnim ciljevima. Njegova izjava da ne odgovara samo nazorima vlade, nego i nazorima pučanstva cijelokupne države. Prije negoli može misliti, veli, na pregovaranje, moraju centralne vlasti razumjeti bitne činjenice položaja. Budućnost evropske civilizacije ne može dalje da zavisi o samovoljnim odlukama nekolicine onih, koji pregovaraju. Sva teritorijalna utanačenja moraju da se stvore odobrenjem vlada. Prvi zahtjev britanske vlade i alijiraca jest posvećanja uspostava Belgije s naknadom štete i priznanjem narodnih prava. Zatim dolazi uspostava Srbije, Crne Gore, za posjednutih područja Francuske i Italije pa i posvećanja povlačenje tuđinskih armija. Velik je uvjet za trajan mir, da se popravi vitalne nepravde. Engleska namjerava poduprijeti francusku demokraciju do skrajnosti u njezinoj težnji, da se popravi zlo, počinjeno godine 1871. Engleska je ponosna, da podupire sa Amerikom, Francuskom i Italijom novu rusku demokraciju do konca. Ali alijirci nemaju srestva, da bi sprječili katastrofu, koja će svakako pogoditi Rusiju, ako će njezini sadašnji vladajući postupati bez obzira na saveznike. Alijirci su uvjereni, da je za stabilitetu zapadne Europe potrebno, te se ustanovi slobodna Poljska, koja će obuhvaćati sve prave poljske pokrajine. Raskomadanje Austro-Ugarske nije ratni cilj Engleske, ali austro-ugarske narodnosti moraju dobiti istinsku samopravu. — Isto tako moraju biti ispunjeni logični zahtjevi Talijana, da budu spojeni sa sunarodnjacima, što vrijedi također za Rumunjsku. Ispuni li Austro-Ugarska ove opravdane zahtjeve, postat će tada vlast, koja će koristiti slobodi i miru Europe, dok je dandanas samo orudje pokvarene pruske vojničke autokracije. Engleska nema ništa proti slobodnoj Turskoj sa Carigradom kao prijestolnicom i neutralizovanim prolazom iz Crnog u Sredozemno more; ali Arapska, Armenija, Mezopotamija, Sirija i Palestina imaju pravo na to, da se pri-

znaju njihove posebne nacionalne prilike. O njemačkim će kolonijama imati da odlučuje komisija, koja će uvažiti i želje i koristi urođenika. Konačno mora se popraviti nepravda, počinjena povredom međunarodnog prava te mirovna konferencija ne smije da zaboravi engleskih pomoraca. Posve je jasno, da će one zemlje, koje raspolažu sa sirovinama, uzeti kod podlobe u obzir u prvom redu potrebe prijatelja. Mora se učiniti odrješit pokušaj te naći sredstvo proti ratu. Engleska se bori za trajan mir, a zato su potrebni tri uslovi: 1. Mora se uvesti nepovredivost pogodbi. 2. Teritorijalni se ugovori moraju osnivati sa privolom vlade na načelima prava samoodređivanja. 3. Ostvarenjem međunarodne organizacije mora se nastojati, kakb bi se ograničio teret naoružavanja te smanjila vjerojatnost rata.

Mirovna pregovaranja.

Kao da je to nepromijenljiv udes, da sve, čega se rusko pleme dotakne, postane nejasno, zapleteno, zagonetno. Tako je bilo s ruskom revolucijom, tako je s građanskim ratom u Rusiji, pa napokon i mirovnim pregovorima. Velika, uvijek zagonetna i neshvatljiva Rusija! Vijesti koje o mirovnim pregovorima s raznih vrela stižu, ili si protuslovo, jedna pobija drugu, ili su tajanstvene, da je teško, dapače i nemoguće dobro ih razumjeti. Dok je pred par dana njemački državni kancelar na osoran način, ljuto, pa može se kazati i oholo odbio ruske zahtjeve po premještenju mjesta mirovnih pregovora iz Bresta Litovskog u Stockholm, dan na to drugi govornik, potajnik pl. Busche ublažuje Hertlingove riječi, i veli da će se sve mirno izravnati. Dok danas brzojavlja ruska delegacija njemačkoj svoj glavni zahtjev, da se mjesto mirovnih pregovaranja premjesti, dan po tom, a možda još isti dan brzojavlja komesar Trocki, da i on dolazi s ruskom delegacijom u Brest Litovski. Dok danas pišu njemačke novine o separatnom miru s Rusijom, kao o gotovoj činjenici, sutra to pobijaju i vele, da bi ipak moglo dovesti do preknuća, jer da si Nijemci ne daju a ma baš ništa ni od koga propisivati. Premještenje mirovnih pregovora iz Bresta Litovskog u Stockholm obruzlažu Rusi kojekakvim razlozima, koji se većim dijelom odnose na njemačke vojničke sile, koje se još uvijek u onim krajevima nalaze. Sva ta komešanja, sva ta protuslova saopćenja, kao da imaju namjeru siliti čovjeka na shvaćanje e se nešto nepoznatog iza brda valja. Kad ne bi antanta baš u te vrijeme po svojim vodećim muževima pokazivala svoje ratoborno lice, moglo bi se zaključiti, da je kod ruskih zahtjeva po premještenju imala i ona svoje prste. Medjutim kojekakva nagadjanja malo promijenjuju tok događaja. Navikli smo već na razna iznenadjenja i na sve moguće skokove iz jednog ekstrema u drugi, pa nas ni može bitni preobrat mišljenja u antantinih pa i u centralnim vlastima ne će ni pošto preneraziti.

Brest-Litovsk, 5. (D. u.) Delegacije četvorne sveze upraviše dne 5. t. mj. na predsjednika ruske delegacije brzojavku, u kojoj delegacije upućuju na svojedobno ustanovljen rok za pristup ostalih ratujućih država k načelima, postavljenima u Brest-Litovskom te ustanovljuju, da je deset-dnevni rok protekao dne 4. siječnja 1918. i da nije njima od nijedne od ostalih ratujućih država prispjela izjava o pristupu k mirovnim pregovorima u Brest-Litovskom.

Iz Rusije.

Haag, 4. Kako se razabire iz Reuterovih vijesti, koje su ovamo stigle, rade engleski dopisnici u Petrogradu revno na tom, da kojekakvim spletkama smetu mirovne rasprave. „Daily News“ javlja opet jednom iz Petrograda, da su mirovni pregovori prekinuti, jer da je Njemačka stavila kao uvjet neovisnost Poljske, Litve i Kuruške. „Times“ spominje: U području su Donskim mobilizovani muževi i žene. Do 1000 časnika revolucionarne armade da je prešlo generalu Kalédinu, koji sad raspolaže sa više od 20.000 ljudi, koji su svi prije bili časnici. Kozaci da su zaposjeli Aleksandrovska i razoružali boljševičke posade, te drže u posjed upodručja rudokopa, prevozi ugljena u sjevernu Rusiju da su obustavljeni, boljševičke čete u Orenburgu razoružane po Kozacima, a u Kazanu po Ukrajinacima. U Odesi da je došlo pouličnih borba između Ukrajinaca s jedne, te boljševika i mornara s druge strane. No broj mrtvih da je malen.

Bazel, 5. Leninova je vlada imenovala bivšeg carskog komornika Bezobrazova ravnateljem državne banke. Ovaj je poznat radi svog sudjelovanja kod šumskih koncesija u Mandžuriji.

Bazel, 5. U Petrogradu su ponovno ustanovljeni obroci kruha sa 300 grama na dva dana. Čini se, kao da je to posljedica po Kalédinu poduzetih mjera, uslijed kojih je zabranjeno razabijanje živeža u ona područja, koja se nalaze u rukama boljševika.

Lugano, 5. (D. u.) Talijanski listovi javlja: Trocki je Maksima Litvinova imenovao poslanikom u kvirinalu.

Carigrad, 5. (D. u.) Profesorski je kolegij filozofskog kolegijata ovdješnjeg sveučilišta velikom većinom zaključio, da predloži, da se Leninu podijeli Nobelova nagrada za mir.

Amsterdam, 5. (D. u.) Petrogradski dopisnik „Daily Telegrapha“ saopćuje: Kad je Kamenjev saopćio u sovjetu, da su njemački mirovni uvjeti neprihvatljivi, ustali su različiti zastupnici vojska te su izjavili, da se vojnici neće boriti dalje i da ne bi ni mogli toga učiniti.

Amsterdam, 5. (D. u.) Reuterov ured javlja iz Londona: „Daily Chronicle“ piše, da će biti Buchanan nadomješten diplomatom, koji je sklon revolucionoj misli u Rusiji. — „Times“ pišu, da nije vjerojatno, e će se za sad imenovati nasljednika za Buchanana.

Stockholm, 5. (D. u.) Napetost se je medju Trockijem i Buchanonom u posljednjim danima tako pooštrila, te je Buchanan saopćio, da će otputovati. Francuski poslanik namjerava također otputovati, jer je Trocki zaprijetio, da će dostaviti putnice, kad Engleska i Francuska ne bi priznale novih poslanika. Buchananovo je otputovanje dokaz susretljivosti Engleske.

NEPRIJATELJSKI IZVJESTAJI.

Talijanski:

5. siječnja. Živahnih topovskih bojevi u istočnom odsjeku visoravnice Asiago te kod Cavola u dolini Brente. U Senškoj dolini bila je neprijateljska kolona od naših baterija iznenadena i raspršena. Neprijateljske patrole, koje su napredovale proti našim položajima na izlasku doline Caleino, potjerane su našom vatrom. Na srednjem toku Plavé bijaše djelatnost neprijateljskog topništva pojačana. Naše je topništvo energički odgovaralo. Engleski su ljetaci uništili u Susegani neprijateljski pripeti balon te su u blizini Corbolone (Livenza) oborili protivnikovo lijetalo. Tijekom dana i noću vladala je živahna ljetalačka djelatnost nad prvim neprijateljskim linijama i nad neprijateljskim spojnim putevima. Naši su ljetaci dobrim uspjehom bombardovali barake i uzletista. Na kolodvoru Levico (Val Sugana), kao što i na susjedna skladišta, bačeno je 1200 kg bomba. Neprijateljski su ljetaci bombardirali Mestre, Passano i Castellfranco. U Castellfranco je prouzročena malena stvarna šteta te je bilo nekoliko žrtava.

* **Vojne reforme u Austro-Ugarskoj.** Iz uvodnog članka, inspiriranog bez sumnje od vlade, u listu „Pester Lloyd“, razabire se bitni sadržaj osnove o reformi obrambenog ustava, prema kojoj ne bi imalo više postojati zajedničko ratnominstarstvo, nego bi se njegov upravni djelokrug za Ugarsku imao uputiti domobranskom ministarstvu, a za Austriju ministarstvu za zemaljsku obranu. S tom podjelbom ratnog ministarstva u dvoje imala bi uslijediti i podjelba obrambene snage u dvoje tako, da bi se ustanovila samostalna ugarska, a isto tako i samostalna austrijska vojska. Oprema, vodstvo i uprava bila bi kod jedne i druge vojske jedinstvena. Ugarska bi vojska imala ugarski službovni i zajednički jezik. List upućuje na to, da je već kabinet grofa Tisze poveo bio rasprave o vojnim reformama.

* **Carov dar Poljacima.** Generalno gubernijsko zapovjedništvo saopćuje, da je generalni guverner u ime Nj. Veličanstva cara i kralja Karla odredio 200.000 kruna u dobrotvorne i kulturne svrhe u korist svih okružja, koja stoje pod austro-ugarskom upravom.

* **Vijećanje njemačkog, austrijskog i ugarskog ministarstva financija u Berlinu.** Iz Budimpešte brzojavljaju sa danom 4. siječnja: Ministar-predsjednik dr. Wekerle putuje sutra u Beč. Odatle putuje zajedno s austrijskim ministrom financija frajherom pl. Wimmerom u Berlin. List „Pester Lloyd“ saznaje gléde toga, da će ministri financija obiju država u monarkiji u glavnom gradu Njemačke s ondješnjim nadležnim središnjicama

